

СЛУЖ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскосрпски, словенечки и македонски јазик. — Отгласи според тарифата — Жиро-сметка кај Службата на општественото кинтоводство за претплата, посебни издања и огласи 608-3-291-2

Среда, 21 август 1968

БЕЛГРАД

БРОЈ 34

ГОД. XXIV

Цена на овој број е 0,90 динари. — Аконтацијата на претплата за 1968 година изнесува 60.— дина. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошта: Факс 226 — Телефони: централа 50-931 50-932, 50-933 и 50-934; Служба за претплата 61-732, Продавна служба 51-671

431.

Врз основа на членот 20 од Законот за формирањето и општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/67 и 23/67), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА НАЈВИСОКОТО НИВО НА ЦЕНИТЕ НА МАСЛО ЗА ЈАДЕЊЕ

1. Производителските работни организации можат да формираат свои продавни цени на маслото за јадење до следното највисоко ниво:

1) сурово масло за јадење	3,86 дин/kg
2) рафинирани масли за јадење:	
а) во буриња (ринфуза)	4,45 дин/kg
б) во стаклени шишиња од 1 литар	4,69 дин/l
в) во стаклени шишиња од 1/2 литар	2,56 дин/1/2 l
г) во пластични шишиња од 1/2 литар	2,67 дин/1/2 l
д) во пластични шишиња од 3/4 литар	4,00 дин/3/4 l
3) маргарин	0,18 дин/kg

над постојната цена.

2. Цените од точката 1 под 1, 2 и 3 на оваа одлука, за сурово масло, за рафинирани масла за јадење и за маргарин, се подразбираат како највисоки продавни цени на производителот, франко истоварната станица на купувачот. Во цените за маргарин и за масло за јадење во пластични шишиња засметана е вредноста на амбалажата, а во цените на сурово масло за јадење, масло за јадење во буриња и во стаклени шишиња не е засметана вредноста на амбалажата.

3. По исклучок од одредбите на точ. 1 и 2 од оваа одлука, за сурово и рафинирано масло за јадење од маслинки, пченкарни клици и тиквини семки, производителските работни организации можат да формираат свои продавни цени според условите на пазарот.

4. Разликите во цената на затечените залихи што ќе настанат со примена на одредбите од точ. 1 и 2 на оваа одлука им остануваат на располагање на работните организации, со тоа што да ги внесат во деловниот фонд и да ги користат за обртните средства.

5. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. п. бр. 111

24 јули 1968 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува претседателот
потпретседател,
Руди Колак, с. р.

432.

Врз основа на членот 52 став 4 од Основниот закон за заштитата при работата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65), во согласност со сојузниот секретар за стопанство, Сојузниот совет за труд пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЗАШТИТАТА ПРИ РАБОТАТА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат посебни мерки и нормативи за заштита при работата на лицата што вршат земјоделски работи и посебни мерки и нормативи за заштита при машините, средствата и уредите што се користат при вршење земјоделски работи.

Член 2

Врз машините, средствата и уредите за работа во земјоделството се применуваат и општите мерки и нормативите за заштита при работата пропишани со Правилникот за општите мерки и нормативи за заштита при работата на орудијата за работа и уредите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/67), ако со овој правилник не е определено поинаку.

Врз локацијата и распоредот и врз проектирањето и градењето на земјоделските објекти (машински работилници, објекти за сместување трактори, машини и земјоделски алат, складови на шталски и минерални ѓубриња, штали и др.) се применуваат општите мерки и нормативи пропишани со Правилникот за општите мерки и нормативи за заштита при работата за градежните објекти наменети за работни и помошни простории („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/67).

Член 3

За вршење земјоделски работи со средствата за нега и заштита на растенијата, можат да се запослуваат само лица стручно оспособени за такви работи и запознаени со условите под кои се вршат тие работи и опасностите кои застрашуваат при тие работи.

II. ПОСЕБНИ МЕРКИ И НОРМАТИВИ ЗА ЗАШТИТА НА МАШИНИТЕ, СРЕДСТВАТА И УРЕДИТЕ И ПРИ РАБОТАТА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО

1. Заеднички мерки за заштита на машините и уредите

Член 4

На тракторите, самоодните машини и други машини за работа и на уредите, седиштето за возачот мора да ги исполнува следните услови:

1) да обезбеди таква положба на возачот што да му се достапни сите команди и да му овозможи непречен видик на сите страни;

2) да го заштити возачот од испаѓање на неравнините и при нагло свртување;

3) да овозможи удобна положба на телото и да може да се угоди според височината и телесната тежина на возачот;

4) да овозможи лесно и сигурно управување со командите на моторот и тракторот;

5) да има уред за зацврстување на седиштето, кој го исклучува неконтролираното поместување односно свртување на седиштето;

6) со својата конструкција (тапацирање вградување пружини и амортизери) да го отстранува неповолното дејствување на потресите и ударите до кои доаѓа при работата и за време на возењето.

Пред седиштето мора да има потпирач за нозе и столбичи за качување односно слегување. Потпирачот за нозете треба да биде на онаа височина којашто ќе овозможи удобна положба на телото на возачот.

Ако покрај седиштето или на калникот на тракторот е вградено уште едно седиште, тоа мора да биде вградено така што да оневозможи испаѓање на совозачот.

Член 5

Машините и уредите на кои е предвидено работно место за послужувач, мораат да имаат pogodно седиште односно обезбедено место за стоене од кое лесно и безопасно можат да се вршат земјоделски работи.

Седиштето за послужувачот од ставот 1 на овој член мора да ги исполнува условите од членот 4 став 1 точка 2, 3 и 6 на овој правилник.

Местото за стоене на послужувачот од ставот 1 на овој член мора да биде поставено на цврста платформа со рапава површина и мора да биде опремено со заштитна пречка (држач) за придржување на послужувачот. Заштитната пречка мора, по потреба, напoлно да го опфати работното место, ако е за односната машина односно уред прикoпчана друга машина (сејалка, брана, валјак и сл.).

На машините и уредите од ставот 1 на овој член не е дозволено возење на други лица, освен послужувачот.

Член 6

На тракторите, тракторските приколки и други самоодни машини, мораат, во согласност со важечките прописи, да се постават сигнални уреди, уреди за осветлување и кочници.

Член 7

Трактори, самоодни машини и други машини за работа и уреди можат да се употребуваат само ако се во технички исправна состојба. Пред почетокот на поголеми земјоделски работи (сеидба, косидба, жетва и вршидба) тие мораат да се прегледаат стручно.

Испитувањето исправноста на тракторите, самоодните машини и други машини за работа и уреди (дневни и периодични прегледи), како и нивното одржување и сместување (конзервирање), се врши на начинот утврден во општиот акт на работната организација.

Член 8

Ако испитувањето исправноста односно поправката на моторот од тракторот или од друга машина се врши во затворена просторија, мораат да се применат соодветните заштитни мерки, предвидени со важечките прописи, за спречување загадување на воздухот и за спречување на прекумерна бука.

Член 9

При користењето на разни видови погонски машини (електромотор, бензински мотор и сл.) за погон на земјоделски машини и уреди (вршалка, сечкалка, машина за подготвување сточна храна и др.) се применуваат соодветните заштитни мерки за безбедност на лицата при работата, во согласност со

одредбите на правилникот наведен во членот 2 став 1 на овој правилник.

Приклучување електрични водови од електромотори на електрични воздушни водови можат да вршат само за тоа стручно оспособени лица, и тоа со помош на соодветните алати и направи и со претходно преземање соодветни заштитни мерки (употреба на лични заштитни средства, заштитно уземјување и сл.).

2. Трактор

Член 10

За вршење земјоделски работи под неповолни временски, земјишни и релјефни услови (дожд, мраз, нерамен терен и сл.), мора да се користи трактор кој има кабина во која е вградено седиштето за возачот а евентуално и седиштето за помошникот на возачот односно совозачот. Кабината мора да ги исполнува следните услови:

1) да биде изградена така што да обезбеди сигурна заштита на возачот во случај на превртување;

2) да го штити возачот од временски непогоди и прав;

3) да биде изведена така што да не го попречува нормалното извршување на работните операции;

4) да овозможи добра видливост на сите страни, а посебно на приклучното орудие;

5) од бочните страни да има врати со прозорци што можат да се отвораат. Прозорските стакла мораат да бидат од секунит односно сличен материјал кој овозможува добра видливост и во случај на кршење да не го загрозува возачот.

Тракторот од ставот 1 на овој член мора да има уред односно направа за лесно местене и симнување на кабина.

Трактор на тркала, кој се користи за работа под неповолни земјишни односно релјефни услови, мора да има заштитна рамка, ако нема кабина. Рамката треба да обезбедува сигурна заштита на работникот во случај на превртување.

Трактор наменет за работа со орудија за заштита на растенијата мора да има херметички затворена кабина, ако за заштита на растенијата се користат хемиските средства (отрови) наведени во Листата I која е составен дел од Законот за производството и прометот на отрови („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65).

Член 11

Конструкцијата на тракторот на тркала мора да биде така што да овозможува додатно противоптоварување (баласт) на предниот дел од тракторот.

Конструкцијата на тркалата на тракторот од ставот 1 на овој член мора да биде таква што да овозможува монтирање на додатни елементи за непречено движење на тракторот по мека почва (жанди за возење, решеткави тркала и сл.).

Член 12

Тркалата на тракторот мораат да бидат наткриени со доволно широк цврст лим (калник) кој спречува упаѓање на возачот во просторот помеѓу тркалата и трупот на тракторот.

Гасениците на тракторот гасеничар мораат да бидат наткриени со цврст лим, и тоа најмалку по должината на кабината.

Член 13

На тракторите наменети за земјоделска работа којашто се врши на терен (на падина) под наклон поголем од 20°, мора да биде вграден покажувач на аголот на наклонот на тракторот. На покажувачот мораат да бидат обележени точки на дозволен наклон и критички наклон (агол на наклонот под кој тракторот се превртува).

Член 14

Лесно пристапни ротирачки елементи на трактор (ременици, ремења, синцирници, синцири, прик-

лучно вратило и сл.), мораат да бидат заштитени со соодветни заштитни направи, во согласност со одредбите на Правилникот за општите мерки и нормативи за заштита при работата на орудјата за работа и на уредите.

Член 15

Корисниците на трактори мораат да прибават техничка документација и да се придржуваат кон писмените упатства за ракување со тракторите, кои содржат особено податоци за:

1) најголемата дозволена влечна сила на тракторот;

2) најголемото дозволено оптоварување на тракторот кој влече приклучна машина а истовремено им дава погонска сила на определени механизми на таа машина;

3) аголот на наклонот на теренот на кој неоптоварениот трактор може да се движи без опасност од превртување;

4) аголот на наклонот на теренот на кој тракторот со приклучна машина може да се свртува (да врши свртување) без опасност од превртување.

Возачот на тракторот е должен да се придржува кон упатствата за ракување со тракторот од ставот 1 на овој член а особено кон упатството во поглед на најголемото дозволено оптоварување на тракторот.

Член 16

Возачот на тракторот (тракторист) за време на вршењето на земјоделска работа мора да биде снабден со соодветни лични заштитни средства односно со лична заштитна опрема за заштита од студ, прекумерно излагање на сончеви зраци, прав, хемиски материи штетни за здравјето, како и за заштита од други неповолни влијанија при работата.

Член 17

Пред почетокот на земјоделските работи што се вршат со трактор, возачот на тракторот мора да го прегледа тракторот и да ја провери неговата исправност. Ако дефектот на тракторот настане во текот на работата, работата мора да се запре додека не се отстранат дефектите.

Забранета е работа со неисправен трактор.

Член 18

Моторот на трактор може да го пушта во погон само возачот, или под негов надзор помошник на возачот.

Пред да пристапи кон пуштање во погон на моторот на трактор, возачот мора да провери дали лостот на менувачот на брзината се наоѓа во неутрална положба односно дали е погонот за возење на сигурен начин исклучен.

Член 19

Додека е моторот во погон забрането е набљудување на тракторот со гориво и мазиво, како и работа на поправка на тракторот, освен регулирање на моторот.

Пред да слезе од тракторот, возачот мора лостот на менувачот за брзина да го стави во неутрална положба односно мора на сигурен начин да ја исклучи спојницата.

Член 20

Лица под дејство на алкохол не смеат да управуваат со трактор ниту смеат да се возат на трактор односно приколката.

Возачот на тракторот не смее да прими на возење лица што се под дејство на алкохол.

3. Самоодни машини и други машини за работа и уреди

Член 21

Работните места на возач и послужувач на самоодни машини (комбајни и сл.) мораат да бидат заштитени со натстрешници, кабини или други соодветни засолништа, заради заштита од неповолни

атмосферски влијанија. Кабината мора да ги исполнува условите предвидени во членот 10 на овој правилник.

Член 22

Место на самоодна машина или уред на кој енергијата се пренесува од еден механички систем на друг и место на кое се врши технолошки процес во земјоделското производство, мораат да бидат заштитени со подвижни или цврсти заштитни направи, со заштитни направи за блокирање, со автоматски заштитни направи, со уред за далечинско ракување и пренесување материјали, како и со други соодветни заштитни направи.

Заштитните направи од ставот 1 на овој член мораат да ги исполнуваат условите пропишани со Правилникот за општите мерки и нормативи за заштита при работата на орудјата за работа и уредите.

Подвижните делови на самоодни и приклучни машини и уреди што не можат механички да се заштитат, треба да се обојат со уочлива боја или да се истакнат на нив натписи што предупредуваат на опасност.

Член 23

Самоодните машини и други машини за работа и уредот мораат да имаат вградени механизми за сигурно ставање во погон на оние делови што се во движење.

Член 24

Ако карданското вратило што служи за погон на приклучни машини е лесно достапно по целата должина од приклучокот на вратилото на моторот на тракторот до местото на спојувањето со приклучната машина, мора да биде од сите страни, заедно со карданските зглобови, заштитено со штитник односно оклоп.

Член 25

Ако постои опасност работникот на своето работно место да биде зафатен од ротирачки делови на машината односно уредот, таквите делови мораат да се заштитат односно оградат на погоден начин до височина од 2 m од подот на стојалиштето на работното место.

Член 26

Остри алати (секачи, ножеви и сл.) на самоодни и приклучни машини мораат за време на мирувањето и во текот на транспортот да бидат заштитени така што да не преставуваат опасност за работниците (прекриени и сл.).

На машините со брзо ротирачки сечива (крмен комбајн и др.) треба да се постават штитници, заради заштита на работниците што работат зад или покрај таква машина од повредите што можат да бидат предизвикани од зафатени камења, искршени делови на сечила и сл.

Член 27

Рудата на приколката од трактор мора да биде изведена така што да може приклучувањето односно откопчувањето на приколката да се врши лесно и без опасност по работникот што ја врши таа работа. На главата на рудата треба да биде изведено pogodно фатиште за рака, заради полесно и сигурно приклучување и откопчување.

Пружината на главата на рудата треба да биде заштитена со лимена облога, заради спречување повреда на работникот што врши приклучување односно откопчување на приколката.

Забрането е приколките со неисправен уред за приклучување да се приклучуваат за трактори.

На задната страна од приколката треба, по потреба, да бидат прицврстени лествици со ракофат за сигурно придржување при качување и слегување од приколката.

Член 28

При стационарна работа на трактор (како погонска единица), околу погонскиот ремен мора да се

постави ограда од дрво (лесно сложива ограда — ножици) или од ограда од разапнати јажинџа.

За време на работата на погонско вратило на тракторот забрането е да се симнува односно да се наместува погонскиот ремен на ременицата.

Член 29

Ако тракторот од членот 28 на овој правилник е на гумени тркала, за време на работата со погонско колце и со ременица мора да биде уземјен заради одведување на статички електрицитет во земјата. Ако на тракторот не е предвиден приклучок за уземјување, трупот на тракторот треба да се спон со метална жица со земјата која претходно са кваши со вода.

Член 30

При стационарна работа на трактор за време на вршида или друга слична земјоделска работа поради што постои опасност од пожар поради близина на лесно запалив производ или материји, на отворот на испусната цевка на моторот од тракторот треба да се стават челични или месингани мрежички за да се спречи излез на искри и искриње, или на друг начин да се отстрани опасноста од пожар.

Член 31

Чистење на одделни делови на машини и уреди (коси, откинувачки валци и сл.), како и растоварување синџири, ремења и сл., смее да се врши само при исклучен погон на односните делови. Чистењето односно растоварувањето на одделни делови смее да се врши само со погодни направи.

Член 32

Приклучните орудја (плуг, брана, рамнило, валџак) смеат при работата да се оптоваруваат само со мртв товар. Возењето на лица на приклучните орудја заради оптоварување е забрането.

При сместување на орудја со запци и сечила (плуг, брана и др.) од ставот 1 на овој член во просториите за сместување, запците односно сечилата мораат да бидат на погоден начин заштитени (со свртување надолу или со ставање штитници односно наелеки).

Член 33

За време на движењето на тракторот што влече плуг, забрането е да се стои на плугот и на уредот за приклучување.

Ако плугот во текот на работата мора повремено да се чисти, чистењето смее да се врши само кога плугот стои. Чистење на плуг за време додека работи е забрането.

Забрането е да се наместува ралник (лемеш) на плуг што е приклучан за трактор со запален мотор.

Член 34

Пред да тргне тракторот, возачот мора да се увери дека никој не се наоѓа помеѓу тракторот и приклучната машина односно приколка. Поаѓањето на тракторот возачот мора да го објави со звучен сигнал (со сирена, труба, глас) или со друг договорен знак. Пред да го запре тракторот возачот мора да даде звучен сигнал или друг договорен знак, заради предупредување лицата што работат на приклучното орудие или седат во приколката.

Член 35

Возач на трактор може да дозволи возење на приклучна машина односно уред само ако на нив постои седиште или стојалиште.

Возењето на браници или на други делови од трактор односно приклучна машина е забрането.

Член 36

За време на возењето на трактор забрането е качување односно слегување од тракторот, преоѓање

од тракторот на приклучното орудие, стоење на напавата за приклучување или трчање околу тракторот.

Член 37

Земјиштето на кое земјоделската работа се врши ноќе мора да биде осветлено така што од тракторот и приклучното орудие да се има јасен преглед во правец на движењето на тракторот и на површината на земјиштето што се обработува.

4. Вршалки

Член 38

Платформата околу отворот за вложување снопје на вршалка мора да биде изработена од цврсти штици што можат сигурно да издржат товар на лицата и материјалот. Платформата мора да има огреда висока најмалу 30 cm и изведена така што нејзините страни да можат да се отвораат на преклоп.

Ако горната конструкција на вршалката служи како платформа за вложување снопје, таа мора да ги исполнува условите од ставот 1 на овој член.

Површината на подот на платформата треба да биде изведена така што да спречува лизгање по растурените зрна.

Поклопките на отворите за вложување снопје, изведени во рамнина на платформата, мораат да бидат изработени така што да можат да го издржат товарот на лицата и материјалот.

Член 39

Сите подвижни делови од вршалката (ременица и ремења и други ротирачки делови) што се наоѓаат на височина до 2 m од почвата, мораат од својата надворешна страна да се заштитат на погоден начин (со оклоп, жичена мрежа, ограда и сл.).

На вршалките на кои не постојат вградени огреда за заштита на деловите од ставот 1 на овој член, корисникот на вршалката мора да постави такви огреда пред почетокот на работата на вршалката.

Член 40

Работното место од кое се вложуваат снопје во отворот на вршалката мора да биде на погоден начин обезбедено така што да спречува упаѓање на работникот односно зафаќање на делови од телото на работникот при вложувањето снопје во отворот или тапанот.

Член 41

Заштитна капа на отворот за вложување снопје и други заштитни капи на механички делови на вршалката, кои се сместени над платформата на вршалката, мораат да бидат добро прицврстени и регулирани за лесно и брзо симнување.

Член 42

Работните делови на вршалката (тапан, валци за вовлекување, уреди за самововлекување), мораат да бидат изведени така што е исклучена можност за повреда на вложувачат (хранителот) односно на други работници што работат на платформата или се движат по неа.

Член 43

Уредите за регулирање работата на вентилаторот (дувалката) и уредот за регулирање брзината на движењето на деловите сместени во внатрешноста на вршалката, мораат да бидат поставени на вршалката така што да може со нив лесно и без опасност да се ракува.

Член 44

Жлебовите за допремање на снопје на платформа на вршалка смеат да се употребуваат само

ако со соодветни заштитни мерки е оневозможено упаѓање на работникот во отворот за вложување снопе.

Член 45

За качување на платформата односно за слегување од платформата на вршалката мораат да се употребуваат сигурни лествици што на долниот крај се снабдени со шилка односно погоден педал или на горниот крај се снабдени со метални кукачки.

Бочните страни на лествиците мораат да бидат над нивото на платформата на вршалката за 75 cm, ако на вршалката не постои вграден посебен ракофат за придржување.

Ако лествиците се прицврстени за вршалката, пречките на лествиците мораат да бидат оддалечени од вршалката најмалку 16 cm.

Лествиците односно кукачките на лествиците од ставот 1 на овој член не смеат да се постават во близина на ротирачките делови на вршалката.

Член 46

Пред да почнат да работат сите запослени лица мораат да ги заземат своите работни места на вршалката. Почетокот и завршетокот на работата на погонската машина мораат да се објават однапред со договорен звучен сигнал.

Подмачкувањето на лежиштата и местенето на спаднати ремени за време додека работат погонската машина и вршалката, се забранети.

Член 47

Лицата запослени на однесување ситна и крупна плева (плевари, сламчари) мораат да бидат снабдени со средства за заштита на органите за дишење од прав (со респиратори и сл.) и со средства за заштита на очите (со заштитни очила и сл.).

Вложувачот и неговиот помошник мораат за време на работата да бидат снабдени со средствата за заштита на очите (со заштитни очила, со штитници за очи и сл.). Ако лицата што работат на вршалката се изложени на сончеви зраци, тие мораат да бидат снабдени со средства за заштита од сончаница (со сламени шешири и сл.).

Сите лица што работат на вршалката мораат да носат заштитна облека (работна облека), а жените мораат да носат и панталони.

Член 48

На местото на кое се врши забрането е пушењето и употребата на отворен пламен. Пушењето, употребата на отворен пламен и слично, е дозволено само на далечина од најмалку 50 m од местото на вршидбата, и тоа во правец на дувањето на ветерот.

Член 49

На местото на кое се врши мора да се наоѓа во приправност рачна преносна пумпа за гасење пожар на вршалката односно апарат за гасење пожар во зачетокот.

Пумпата од ставот 1 на овој член мора да биде снабдена со црево долго најмалку 2 m и мора секогаш да е наполнета со вода.

Покрај вршалката мора да се наоѓа сад со најмалку 200 l вода, две кофи и два лоста со чаклиња долги најмалку 5 m.

Член 50

За време на вршидбата забрането е пиење алкохолни пијачки.

Лицата во пијана состојба мораат веднаш да се отстранат од местото на кое се врши.

Член 51

Лицата што се наклонети или боледуваат од несвест, падавица, грчење на мускулите, вртоглавица, наглувост, кратковидост и слични здравствени недостатоци, не смеат да се запослуваат на вршалка.

Член 52

Ако се врши ноќе, сите работни места мораат да бидат добро осветлени.

Забрането е да се употребуваат светилки со отворен пламен.

5. Уреди за балирање сено и слама

Член 53

Уредите за балирање сено и слама мораат да бидат изработени така што да може да се ракува со нив без опасност од удар на рачниот лост или од упаѓање во инката (отворот) на уредот за дотурање сено или слама односно во просторот каде работи клипот.

Заради отстранување на такви опасности, уредот за балирање сено и слама мора да има јака поклопка цврсто споена така што да не може да се симнува. Поклопката мора да биде изработена на преклоп но така што нејзиниот дел над инката (отворот) од страната од која влегува сеното или сламата да не смее да биде на преклоп.

Поклопката од ставот 2 на овој член мора да ги исполнува следните услови:

1) да ги преминува бочните страни на инката најмалку за 10 cm на механизмот за дотурање сено или слама и рачниот лост;

2) евентуалните отвори на неа да не се пошироки од 5 cm;

3) растојанието помеѓу неа и горните рабови на страните на инката (отворот) да биде толкаво што да може непречено да се уфрлува иситнето сено и слама.

Член 54

Заради обезбедување на лицата од зафаќање со механизмот за вовлекување сено или слама во инката (отворот) или за врзување, уредот за балирање сено или слама мора да ги исполнува и следните услови:

1) горните рабови на страната на инката да се наоѓаат најмалку на 30 cm над механизмот за дотурање или за вовлекување сено односно слама во инката;

2) отворот за уфрлување иситнето сено или слама во инката да е снабден со погодна поклопка, ако бочните страни на инката не овозможуваат увид во работата на механизмот за вовлекување сено односно слама во инката;

3) механизмот за внесување, врзување и исфрлување бали да се наоѓа внатре во оградата (оклопот) што овозможува увид во работата на механизмот. Оградата мора лесно да се отвори и во текот на работата не смее да се симнува, а во заворената состојба мора да е сигурно погипрена. Отворите на оградата не смеат да бидат пошироки од 3 cm;

4) механизмот за балирање да има на погодно и безопасно место уред за вклучување односно исклучување погонот што со оградата е функционално поврзан така што механизмот да не може да се става во погон додека е оградата отворена;

5) иглите за прошивање на балите да се лесно достапни за вденување, а подвижните делови на механизмот во близина на иглите да се покриени со заштитен оклоп;

6) секоја игла за прошивање бали по целиот пат на својот од од една страна да е оклопена со соодветен штитник. Ако при мирувањето на иглата растојанието помеѓу врвот на иглата и каналот е поголемо од 2 cm, иглата мора и од другата страна да е оклопена со соодветен штитник така што да ги остава слободни ушите на иглата;

7) кај пресите со рачно врзување врвот и одот на иглата да бидат најмалку 5 cm оддалечени од другите подвижни и неподвижни делови на уредите.

Член 55

Рачките за палење мотор на уред за балирање сено или слама мораат да бидат сместени така што лицето кое го пали моторот да биде заштитено од ротирачките делови на моторот.

Член 56

Кога уредот за балирање сено или слама се наоѓа во погон не смеат да се вовлекуваат раце во илката ниту поклопките смеат да се подигаат или отстрануваат.

За време додека работи уредот за балирање забрането е да се стои односно седи на поклопките и заштитните оградни или на други заштитни направи.

Член 57

Вденувањето на иглата и други потребни работи на уредот за врзување бали смеат да се вршат дури откако уредот за балирање сено или слама ќе биде запрен односно исклучен од погон.

Направите што спречуваат испаѓање на балите од водилката мораат за време на работата да бидат добро прицврстени, а смеат да се отстрануваат само за време на мирувањето на механизмот за врзување и исфрлување на балите.

Член 58

Поправки односно други работи на пресата на уредот за балирање сено или слама смеат да се вршат дури откако замаецот на пресата на погоден начин ќе се обезбеди од свртување. По поправката на пресата односно по извршените други работи на пресата, лицето што го пали моторот или го пушта моторот во погон мора претходно да провери дали лостот за пуштање во погон е во положба на мирување на пресата односно дали е оневозможено неконтролирано движење на погонскиот уред на пресата.

6. Машини за сечење сено, слама и друга сточна храна**Член 59**

Машини за сечење сено, слама и друга сточна храна (во натамошниот текст: сечкалки) мораат да бидат конструирани така што може лесно да се ракува со нив и во нивна близина да се вршат работи (носење и однесување материјали и др.) без опасност од зафаќање со влациите за вовлекување, со ножевите за сечење и со погонските уреди.

Член 60

Вложницата пред отворот за вложување на сечкалка на моторен погон мора да биде од сите страни заштитена со полна ограда. Оградата мора да биде долга најмалу 60 cm мерено од ножот, односно најмалу 50 cm мерено од првиот валец со кој се вовлекува сточната храна.

Вложницата пред отворот за вложување, широчина до 17 cm, на сечкалка за рачен погон може да биде заштитена со полна ограда долга најмалу 35 cm мерено од ножот, односно најмалу 30 cm мерено од првиот валец со кој се вовлекува сточната храна.

На сечкалка на рачен погон на која вложувачот самиот го движи тркалото со ножевите, доволно е вложницата да биде заштитена со полна ограда долга најмалу 20 cm мерено како во ставот 2 на овој член.

На местото на вложување сточна храна бочните страни на вложницата не смеат да бидат искосени на должина поголема од 20 cm, ниту тоа искосување смее да биде поголемо од 1:3.

Член 61

Сечкалките на мотор или на рачен погон мораат да имаат направа (лост и сл.) за сигурно запирање на погонот на уредот за вовлекување.

На сечкалка со потисни валци, на која не е потребно материјалот да се потиснува со рака, наставата за запирање на погонот на уредот за вовлекување може да се наоѓа на местото од кое се врши вложување во отворот на сечкалката.

Член 62

Валците за вовлекување мораат да бидат затворени и од долната страна на коритото на сечкалката.

Погонските и водечките валци на транспортни ленти (синџири), како и запчаниците на транспортери со синџири, мораат да бидат снабдени со штитници.

Вложницата со транспортна лента мора да биде од обете страни снабдена со поли штитник до височината на најголемиот угиб на лентата (синџирот), ако постои можност за нанесување повреди поради зафаќање на повратниот дел на лентата.

Член 63

Валците, колцата и крилјата со ножеви мораат да бидат од горната и долната страна снабдени (окопени) со поли штитник.

Горниот дел на штитникот мора да биде изведен така што лесно да се симнува или преклопува заради чистење, но да е исклучена можност за време на работата самиот да се поместува или подига.

Најголемиот дозволен број обрти на валецот, колцето или крилото со ножеви мора да биде назначен на таблицата прицврстена на сечкалката.

Член 64

Ако сечената маса на сточна храна се пренесува по пневматски пат (со вентилатори или со други слични уреди), отворите за отстранување на затипањето во цевките мораат да бидат од подвижните делови на сечкалката односно од вентилаторот оддалечени најмалу 50 cm.

Вентилационите цевки за пренесување сечена маса мораат да бидат добро прицврстени.

Член 65

Сечкалките мораат да бидат, зависно од големината, поставени на стабилни и рамни подови (темели) а по потреба и добро прицврстени за да не се поместуваат. Работното место на вложувачот мора да биде на височина која овозможува непречена работа.

Член 66

Сечкалката на смее да се пушта во работа без заштитни направи на преносниците на силата.

За време на работата на сечкалката не смеат да се вршат никакви поправки на кукиштето на вентилаторот, елеваторот и на други делови на сечкалката, ниту да се симнуваат заштитните направи на преносниците на сила.

За симнување и повторно местење на ножевите не смеат да се употребуваат клучеви што не се наменети за таа цел.

Замаецот на сечкалката не смее да се преуредува или да се користи за ременици.

Член 67

За време на работата на сечкалката сечењето на сточната храна на потреба должина смее да се врши само ако постои на сечкалката уред со помош на кој должината на сточната храна при сечењето може да се менува без опасност за вложувачот. Лицето што ја менува должината на сточната храна при сечењето мора претходно да го предупреди вложувачот за промената на брзината на вовлекувањето.

Член 68

Сечкалките на рачен погон што се дополнително реконструирани на моторен погон смеат да се употребуваат само ако со нив се обезбедени заштитните мерки предвидени со овој правилник за сечкалките на моторен погон.

7. Уреди за ситнење на земјоделски производи**Член 69**

Уредите за ситнење на земјоделски производи (мелници, преси за грозје и друго овошје, стругачи за детелина, роначки за пченка, дробилки за маслени погачи, секачи на репка, машини за ситнење компир и репка и др.) мораат да бидат конструирани така што со нив лесно да се ракува и во нивната близина да се вршат работи (вложување, однесување материјали и др.) без опасност од зафаќање на подвижните делови на уредите (полжавно вретено, плочи, валци со ножеви, чекан, мелнички камен итн.).

Член 70

Отворот за вложување во уредот за ситнење на земјоделски производи мора да има инка која допира до полжавното вретено, запците на ножот и сл.

На влезот во инката на дробилка или мелница со валци, со камен односно плоча, мора да биде добро прицврстена заштитна направа (мрежа, решетка) која попречува влегување на рака во уредот и низ која може затнатиот уред да се очисти без опасност (со стап и сл.).

Жлебот за одведување иситнет земјоделски производ не смее да биде лабав во должина од најмалку 50 cm мерено од излезниот отвор на уредот.

Член 71

Бројот на обртите, а по потреба и правецот на обртањето на уредот за ситнење земјоделски производи, мораат да бидат назначени на таблицата поставена на видливо место на уредот.

Бројот на обртите назначен на таблицата не смее да се пречекори.

Член 72

За време на работата на уредите за ситнење земјоделски производи на смеат да се вовлекуваат раце во кукиштето на уредот во кое се наоѓаат и се движат делови на уредот (чекани или камен, ножеви киначи, транспортни ленти, полжави и запчести преносници и сл.).

За набивање, отцепување, отстранување или одбивање на уситнети производи на работниците мораат да им се стават на располагање соодветни средства за работа.

8. Уреди за наводнување**Член 73**

Деловите на уред за наводнување (резервоари и цевоводи под притисок, пумпи, прскалки и сл.) мораат да бидат конструирани така што лицата кои ракуваат со нив да не смеат да бидат изложени на опасност за животот и здравјето.

Член 74

На резервоарот за наводнување под притисок (хидрофор) мора да биде назначен најголемиот дозволен притисок изразен во Atm и содржината на резервоарот изразена во литри.

На пумпата на уред за наводнување мора да биде манометар со ознака на најголемиот дозволен погонски притисок (црвена црта).

Резервоарот од ставот 1 на овој член мора да има сигурносен вентил.

Член 75

Покрај мерките за заштита предвидени со овој правилник, на хидрофорот се применуваат и мерките пропишани за садовите под притисок.

Член 76

Деловите за уреди за наводнување од членот 73 на овој правилник мораат пред секоја употреба

да се прегледаат, заради утврдување на нивната исправност.

Неисправните делови уредите не смеат да се користат додека не се отстранат дефектите на нив (пукнатини, кршење, корозија и сл.).

Член 77

За време на работата на уредот за наводнување мора повремено да се проверува исправноста на сигурностите уреди (на осигурителните вентили, на редукционите вентили, на манометрите и сл.). На осигурителните и редукционите вентили не смеат да се вршат никакви преправања (дополнително оптоварување на теговите, зајакнување на пружините и сл.).

Член 78

Ако за создавање на притисок во уред за наводнување се користи јаглен диоксид под притисок, ципшањата со јаглен диоксид мораат да се заштитат од загревање и смрзнување и да се осигураат од превртување.

За создавање на притисок во уредот за наводнување не смее да се користи кислород под притисок.

Член 79

Уредите за наводнување мораат после секоја употреба да се измијат со чиста вода.

По истекот на временскиот период во кој се користени, уредите за наводнување мораат да се разделат на делови и сите делови да се очистат, а пред сместувањето и да се конзервираат.

Местото определено за сместување на уредот за наводнување мора да биде заштитено од дејството на влага, пара, искри, студ, материји кои нагризуваат и механички оштетувања.

Член 80

Уредите за наводнување мораат да се употребуваат и одржуваат во исправна состојба спрема упатствата од производителите на таквите уреди.

9. Алати и други средства за работа**Член 81**

Замјоделските алати со острици, како што се коси, вили, српови, ножици, куки, пили и сл. мораат да се пренесуваат внимателно, односно мораат на превозното средство да бидат сложени така што за време на возењето да не можат да причинуваат повреди.

Забрането е алатите од ставот 1 на овој член да се фрлаат односно да се дофрлуваат.

Член 82

Алатите од членот 81 на овој правилник мораат да се чуваат во посебна просторија и да се одложуваат така што нивните острици да не можат да причинуваат повреди.

Пред да се дадат на употреба земјоделските алати, мора да се провери нивната исправност.

Член 83

Лествиците што се употребуваат за бербa на овошје, хмел, и сл., мораат да бидат цврсти а нивните делови меѓусебно добро составени и уцврстени.

Ако при работата стабилноста на лестниците не може да се обезбеди со потпирање на дрво или на друг сличен начин, тие мораат да се придржуваат.

Подвижните лесници мораат да бидат обоени со видлива боја или обележени со посебен знак, заради предупредување на опасност при работата со нив.

Член 84

Гајби, кошници, кошничина и друга амбалажа која се користи при бербa или при слична работа мора да биде во исправна состојба без скршени штичиња излезени клинцци, окови, жици и сл., и мораат да имаат сигурни рачки.

10. Спремници за сточна храна и базени за шталско ѓубре**Член 85**

Спремници за сточна храна како што се силоси, јами за варена храна, јами за киселење, визби, трапови и цистерни за напојување, како и покриени базени за шталско ѓубре, мораат да имаат отвори за природна вентилација или уреди за вештачка вентилација.

Силосите мораат да имаат и уред за дезинсекција.

Член 86

Проодите во спремници за сточна храна мораат да бидат заградени за да се спречи пропаѓање во складишниот простор.

Покрај базенот за шталско ѓубре над 50 m³ мораат да се определат посебни места од кои може без опасност од повреди да се врши рачно односно механичко празнење на базенот.

Секоја спремница мора да има цврсти вертикално вградени лествици за слегување во складишниот простор.

Растојанието помеѓу одделни места за прицврстување на лествиците не смее да биде поголемо од 2 m. Растојанието помеѓу првото односно последното место за прицврстување и краиштата на лествиците не смее да биде поголемо од 75 cm.

Лествиците подолги од 5 m мораат да имаат грбна заштита (грбобран) низ која може да се поминува. Грбобранот мора да биде поставен на височина од 2 m од подот (почвата).

На влезот во спремницата или во близина на влезот мора да се постави табла со предупредување на опасност од задушување.

Член 87

Јамите за варена храна, јамите за киселење или за вриење, како и цистерните за напојување, кои се подлабоки од 1,3 m или се поставени покрај проодот, мораат да бидат заградени со цврста полна ограда висока најмалку 1 m.

Член 88

Ако спремница од членот 87 на овој правилник е вградена во подот на зградата, таа мора да биде препокриена со цврст покривач, а отвореното место на покривачот определено за полнење односно за празнење мора да има ограда предвидена во членот 87 од овој правилник.

Член 89

Влегувањето и престојувањето во јама за вриење, за киселење или за варена храна, како и во базенот за шталско ѓубре или во цистерните за напојување, е дозволено само ако со проверување со помош на соодветна направа со гасен индикатор, пробна светилка и др.) се утврди дека во јамата, базенот односно цистерната не се наоѓа јаглен диоксид (CO₂). Ова проверување, по правило се врши со спуштање на индикаторот или светилката во внатрешноста на јамата, базенот, односно цистерната.

Работник кој врши проверување по ставот 1 од овој член мора да биде врзан за јаже и мора да биде под надзор на друго лице заради брзо извлекување во случај на задушување.

Работник кој по завршеното вриење врши чистење и други слични работи во јамата, базенот односно цистерната од ставот 1 на овој член, мора да биде снабден со заштитна маска.

Јамата, базенот и цистерната мораат по испразнувањето да се исчистат од остатоците на храната односно течноста, а по потреба и да се измијат.

Член 90

При ракувањето со лути материи за киселење и вриење на сточна храна мора да се постапи на начинот предвиден со упатството од производителот.

Член 91

Ако сточната храна во јамата е смрзната на површината, смрзнатиот слој од храната мора да се отстрани и дури тогаш храната да се извлече. Забрането е да се завлекува под смрзнатиот слој односно да се преминува преку шуплината на смрзнатиот слој на храната.

Во покриениот базен за шталско ѓубре не смее да се влезе пред да се отстранат собраните штетни гасови. Собраните гасови можат да се отстранат со проветрување со дувалки или на сличен начин.

За време на поправка на базенот од ставот 2 на овој член односно уредите за вадење на ѓубре од таквиот базен, не смее да се употребува светилка со отворен пламен ниту смее да се пуши.

11. Работа со минерални (вештачки) ѓубриња и со средства за заштита на растенијата**Член 92**

Минералните (вештачки) ѓубриња се чуваат, по правило, во соодветна амбалажа (хартиени или пластични вреќи и сл.), и тоа во слоеви од најмногу 2 m.

Минералните ѓубриња во растурена состојба се чуваат во посебен складишен простор на подлоги од штици што од подот на складиштето се издигнати за најмалку 15 cm заради проветрување.

Чување на ѓубрињата и применување на заштитните мерки при ракување со ѓубре се врши на начинот предвиден со упатствата од производителот.

Член 93

Превозот на минералните (вештачки) ѓубриња во растурена состојба (ринфуза) од складот до местото на употреба мора да се врши со превозни средства кои се обезбедени од истурање на ѓубретото. Ако се превози во отворени сандачи со камион односно со приколка, ѓубретото мора да се покрие со непропустливо платно (непропустлив материјал).

Превозот на минерални ѓубриња кои содржат примеси на отровни хемиски соединенија мора да се врши во херметички затворени лимени садови кои се опремени со сигурни рачки.

Член 94

Работници определени од страна на работна организација за ракување со минерални (вештачки) ѓубриња мораат да бидат навремено запознаени со опасните својства на одделни видови ѓубриња и со начинот на ракување, како и со мерките за заштита кои се спроведуваат при работата со ѓубретото.

Член 95

На работата со минералните (вештачки) ѓубриња, а особено со ѓубрињата кои содржат отровни хемиски соединенија, не смеат да се распоредуваат работници со испукана кожа или со отворени рани на лицето, рацете нозете односно со други здравствени оштетувања.

При работата со минералните ѓубриња, а особено при работата со калциум цијанамид, забрането е да се пие алкохол.

Член 96

При работата со минералните (вештачки) ѓубриња работниците мораат да бидат снабдени со лични заштитни средства односно со лична заштитна опрема (гумени ракавици, заштитни маски и сл.), зависно од условите за работа и видовите на ѓубрињата.

При работата со калциум цијанамид работниците мораат да носат напълно затворени облека. Откриените делови на кожата (лице, раце) треба да се намачкаат со специјална маст.

Член 97

Минералните (вештачки) ѓубриња не смеат да се истураат односно растураат по силно ветровито време. Ако минералното ѓубре се истура или растура при послаб ветер, истурањето, односно растурањето на ѓубрињето мора да се врши во правец на дувањето на ветерот.

Член 98

Хемиските средства за заштита на растенијата од болести и штетници и хемиските средства за уништување на плевели и штетниот дивеч (во натамошниот текст: хемиски средства), опасни односно отровни за здравјето и животот на луѓето, мораат да се сместуваат во посебни склади или во посебен складишен простор одвоен од другите простори во кои се сместени материјали а особено во кои е сместена човечка или сточна храна, согласно со Правилникот за условите за производство, работење држење и промет на отрови за начинот на водење евиденција за производство и промет на отрови („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/67) и со одредбите на овој правилник.

Складовите за хемиски средства мораат да бидат оддалечени од објектите за живеење.

Гасовити и лесно запаливи хемиски средства мораат да се складираат надвор од населбите во согласност со важечките прописи.

Член 99

Складот за хемиски средства мора да има предпростор. Влезната врата на складот мора да биде цврста и со отворање во поле. Вратата на складот мора да има брава или катанец. На вратата мора да стои плоча со натпис: „Отров“.

Во складот за хемиски средства мораат да се одржуваат микро-климатски услови предвидени со упатство од производителот. Концентрацијата на штетните гасови и прашина во просториите на складот не смее да преминува граници на максимално дозволените концентрации (МДК) предвидени со важечкиот југословенски стандард.

Член 100

Пристап во складот за хемиски средства им е забранет на неовластени лица.

Вратата на складот за хемиски средства мора да биде заклучена во време кога во складот не се наоѓа магационерот.

Во складот за хемиски средства забрането е да се спие, да се пуши, да се пие и јаде. За ваквата забрана, како и за забраната од ставот 1 на овој член, мора да се истакне натпис на таблата на влезот во складот или на вратата на складот.

Член 101

Хемиските средства мораат во складот да бидат уредно сложени по видовите и мораат да бидат сместени така што да можат лесно да се земаат од подот или од полиците.

Магационерот мора да биде запознат со штетните својства на сите складирани хемиски средства и при ракувањето со тие средства должен е строго да се придржува кон упатствата од производителот на хемиските средства и од работната организација.

Член 102

Одредбите на членот 98 до 103 на овој правилник се однесуваат и на складираните минерални (вештачки) ѓубриња кои содржат отровни примеси.

Член 103

Хемиските средства мораат да се чуваат во оригинална амбалажа, на која мора да постои етикета (декларација) со податоци во смисла на Правилникот за постапката за издавање дозволи за пуштање во промет на средствата за заштита на растенијата,

за начинот на пакување и декларирање и за контрола на квалитетот на тие средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/65).

Ако од амбалажата при испорака или во складот ќе исчезне етикетата (декларацијата) или таа ќе стане нечитлива, хемиското средство од таквата амбалажа не смее да се издава на употреба додека не се утврди неговата содржина. Ако содржината од хемиското средство не може да се утврди, таквото средство мора да се уништи.

При ракување со хемиските средства и при употреба на хемиски средства мора да се постапи по упатствата од производителот на хемиските средства.

Член 104

На уредите за употреба со хемиските средства (прскалки, запрашувачи, садови под притисок, цевководи, пумпи, атомизери, и др.), како и при работата со таквите уреди, согласно ќе се применуваат мерките за заштита предвидени со одредбата на членот 73 до 80 на овој правилник.

Ракување со хемиски средства со голи раце е забрането.

Член 105

По секое полнење на уредите за употреба на хемиските средства, мора да се отстрани односно да се избрише хемиското средство што по него е пролеано.

Садовите во кои се приготвуваат раствори на хемиски средства не смеат да се употребуваат за други цели.

Член 106

Прскање, запрашување, оросување, односно заматлување со хемиски средства од авион смее да се врши само со помош на посебен уред вграден за таа цел во авионот.

Хемиските средства допремени на местото на полетување на авионот (аеродром и сл.) мораат да се сместат на за тоа одредено место обезбедено од пристап на неовластени лица.

Натоварот на хемиски средства во авионот не смее да го врши пилотот на авионот.

Забрането е летање на авионот низ магла од хемиски средства.

После завршената работа со хемиските средства мора да се затвори вентилот на уредот за употреба на хемиските средства.

Член 107

Сите подвижни и обртни делови на машините за чистење и дезинфекција на семиња заради заштита на растенијата мораат да бидат обезбедени со погодни заштитни направи (со оклопи, жичани мрежи и сл.).

Во работните простории во кои се сместени машините од ставот 1 на овој член концентрацијата на штетните гасови и прашина не смее да ги преминува границите на максимално дозволените концентрации (МДК) предвидени со важечкиот југословенски стандард.

Член 108

Семе третирано како хемиско средство мора да се внесува во амбалажа директно од уредите за употреба со хемиски средства, без посредство на рачна работа.

Забрането е рачна манипулација со отровни хемиски средства за заштита на семиња.

Семето запрашено со живини препарати, што преостанало од сеидба или не е употребено за сеидба од било кои причини, не смее да се употреби за човечка или сточна храна ниту смее да се пушта во промет.

Член 109

Приготвувањето на хемиски средства за употреба не смее да се врши на температура поголема од 30°C.

Хемиското средство треба да се приготви во онаа количина која може да се потроши во текот на работниот ден. Преостанатиот раствор на хемиското средство треба да се уништи или да се сочува во обележена амбалажа и да се обезбеди од допир на неовластени лица.

Приготвувањето на хемиските средства за употреба, како и истурањето на преостанатиот раствор на хемиските средства, не смее да се врши во близина на бунари и води што стојат.

Член 110

Пред употреба на хемиските средства на поголема површина на земјиште мора да се преземат мерки за предупредување на опасност на труење, и тоа со известување на лицата што работат на соседните парцели, со известување на населението со отстранување на добиток, пчели и сл.

На приодот на површината на земјиште кое е третирано со отрови мора да се истакне натпис: „Забранет пристап — Затруена површина“, со назначување на датумот на третирањето. По престанување на опасноста предупредувањето мора да се отстрани.

Заштитните мерки предвидени во ст. 1 и 2 од овој член мораат да се применуваат и при поставување отровни мамки за уништување на растителните штетници.

Член 111

Работа со хемиски средства не смее да се врши при силен ветер.

Прскање, запрашување, оросување, односно заматлување со хемиски средства при послаб ветер може да се изведува само во правец на дување на ветерот.

Член 112

Празна хартиена или пластична амбалажа во која се наоѓале отровни хемиски средства мора да се запали, а празна лимена или стаклена амбалажа да се гмечи односно развие а потоа да се закопа. Уништување односно закопување на амбалажата не смее да се врши во близина на бунари и води што стојат.

Празна амбалажа која му се враќа на производителот се чува до испраќањето во склад за хемиски средства. Пакувањето и испраќањето на таква амбалажа мора да се врши според упатството од производителот.

Член 113

Одговорното лице што ги раковои работите за употреба на хемиските средства должно е да ги запознае работниците со својствата на хемиските средства, со начинот на ракување и со мерките за заштита, како и да предупреди за опасноста во случај на неправилно ракување.

Член 114

Лица што работат со хемиски средства (при употреба) мораат да бидат за време на работата снабдени со лични заштитни средства зависно од видот на работите и штетното дејство на хемиските средства, и тоа:

1) при отворање садови, разредување, мешање или претопување и пресикување — со гумени ракавици, со гумени чизми, со респиратор односно со штитник за лице, со комбинезон и со гумена престилка односно со непропустливо наметало;

2) при применување на хемиски средства во стаклени бавчи, освен аеросоли или генератори за чадење — со гумени ракавици, со гумени чизми, со качулка, со респиратор односно со штитник за лице, со комбинезон или со непропустливо наметало;

3) при применување на аеросоли во затворен простор со комбинезон, со качулка со гумени ракавици и со респиратор;

4) за работа во хмелариница третирана со хемиски средства до 8 дена — со гумени ракавици;

5) при означување на почва заради прскање од авион — со комбинезон, со гумени ракавици, со гумени чизми, со гумена престилка, со респиратор односно со штитник за лице.

Член 115

Ракавиците мораат при употреба да се навлечат преку краиштата на ракавот на заштитната облека. При употреба на гумени чизми ногавиците на заштитната облека мора да се навлечат над чизмите.

После завршување на работата ракавиците и чизмите мораат да се исперат со сапун во чиста вода.

Член 116

На работниците што ракуваат со хемиски средства мора секој да им се обезбеди чиста заштитна облека. Ако при работата повеќе се загадува облеката со пролевање на растворот на хемиското средство, на работниците мора да им се обезбеди и резервна заштитна облека.

Комбинезоните и качулките мораат после секоја употреба од најмногу 6 работни дена да се заменат со чисти.

Член 117

Оштетени лични заштитни средства (распарани искинати, продупчени и сл.) мораат веднаш да се заменат со нови.

Употребата на оштетени лични заштитни средства е забранета.

Член 118

Работниците треба во тек на работата почесто да ја испираат устата со соодветни средства за дезинфекција, а задолжително пред јадење, пиење и пушење.

Изложените делови на телото треба почесто да се мијат со чиста вода и сапун. Дел на телото на кој е пролеано хемиско средство или кој е попрскан со хемиско средство, мора веднаш да се измие со чиста вода и сапун.

За време на работата со хемиските средства не смее да се пуши ниту да се јаде.

Член 119

Работата со доста отровни хемиски средства не смее да трае подолго од 6 часа во текот на денот, и мора да се изведува во два дела.

Работата со помалку отровни хемиски средства не смее да трае помалку од 7 часа во текот на денот.

Член 120

На работа со отровни хемиски средства не смее да се распоредуваат работници што претходно не се подложени на специјалистички лекарски преглед.

Работници што работат со отровни хемиски средства мораат во текот на таа работа еднаш месечно да се подложат на специјалистички лекарски преглед.

Лица помлади од 18 години, како и жени, не смеат да се распоредуваат на работа со хемиски средства.

Член 121

На работници со отворени рани (со изгореници, со рани, со ексеми, со свежи мозоли и сл.), како и на работници во пијана состојба не смее да им се дозволи работа со хемиски средства.

Работник што во тек на работа со хемиски средства ќе осети мака (слабост, главоболне и сл.), мора веднаш да се упати на лекарски преглед.

Член 122

Ако хемиски средства се применуваат на места оддалечени од населби, мора да им се обезбеди текушта вода и сапун за миене на работниците во текот на работата, алкохолни средства за испирање и неопходни антидоти.

За работници што работат со хемиски средства мораат да се обезбедат и бањи со топла и ладна вода.

Истовремено односно заедничко капење на работници што работат со хемиски средства и други работници е забрането.

Член 123

За сместување на работната облека и обувки, како и други лични заштитни средства на работниците што работат со хемиски средства, мораат да им се обезбедат посебни простории.

12. Работа во сточарство, рибарство и пчеларство

Член 124

Шталски простории (штали) во кои се држи добиток треба да бидат доволно пространи, светли, проветрувани, суви, умерено топли и изградени така што во нив да може лесно да се одржува чистота.

Подот на шталската просторија мора да биде од материјал кој спречува лизгање и не влива моч. Наклонот на подот треба да биде приспособен така што мочта лесно и брзо да истекува во канализација.

Височина на шталската просторија мора да биде во сразмера со должината и широчината на просторијата за да се обезбеди доволна количина воздух. Таванот на просторијата треба да биде од материјал кој обезбедува термичка изолација.

Испустите за добиток и за складирање на сточна храна мораат да бидат во близина на шталската просторија и со неа треба да бидат поврзани со поплочени патишта.

Непосредно до шталските простории треба да се наоѓаат санитарни уреди и простории за сместување на работниците.

Член 125

Внатрешноста на шталските простории мора добро да се проветрува по природен или вештачки пат: (низ покривни вентилациони канали или отвори на сидовите и сл.).

Искршените окна на прозорците или на светларникот на шталската просторија мора веднаш да се застаклат.

Член 126

Шталската просторија мора да има посебен проод за доставување сточна храна и посебен проод за работниците, за изнесување ѓубре и внатрешен транспорт.

Во шталската просторија во која по страничните сидови се наоѓаат корита за хранење на добитокот, мора да се остави доволно слободен простор за вршење на работите и за движење на работниците.

Член 127

Во ходниците и другите проодни места на шталската просторија не смеат да се оставаат лопати, вили и други средства за работа.

Околу работните места во шталата мора да има доволно слободен простор и таквите места не смеат да бидат затрупани.

Член 128

За секој вид добиток во шталската просторија мораат да се изградат одвоени простори односно боксови.

Боксовите за злокуден добиток мораат да бидат изградени од цврст материјал. Приодот кон хранилиштето (коритото) јаслите за злокуден добиток мораат да се наоѓаат надвор од боксот.

На приодот кон боксовите за злокуден добиток мора да има истакнат натпис: „Внимавај, каса и удира“.

Боксовите за биковите мораат од една страна да имаат цврст (зајакнат) сид.

Член 129

Бикови од 12 до 14 месеци старост, кои се определени за расплод, мораат да имаат носни алки.

Во боксот на шталата бикот мора да биде врзан со цврст вратен синџир или со ремени за сидот на шталата, и тоа така што оддалеченоста од главата на врзаниот бик од сид при затегнат синџир односно ремен да не биде помала од 50 cm.

Работникот кој го тимари бикот смее да влезе во боксот само ако е бикот врзан.

Оградата во која биковите слободно се движат мора да биде направена од цврст и траен материјал (железни цевки, армиран бетон и сл.).

Член 130

Бикот мора да се води со помош на синџир или јаже прицврстено за огламеник. Бик што има носна алка мора да се води со помош на болна палка. Бик постар од 12 месеци кој уште нема носна алка, смее да се води само ако му се очите претходно засенети.

Член 131

За време на пасење бикот мора да биде сигурно и цврсто приврзан за железен кол или друг цврст предмет.

Ако се молзат крави на пасење или на слободен простор, биковите мораат да се оддалечат од стадото односно од местото на кое се молзат кравите и цврсто да се врзат или да се затворат во одвоен простор.

Член 132

Работник запослен во штала мора да биде добро запознат со целокупниот процес на работата на своето работно место со оглед на тоа дека безбедноста на работата му зависи од видот на добитокот и полот, видот на одгледувањето, начинот на држење на добитокот, определената физиолошка состојба во која се наоѓа добитокот, видот на работата, како и кудот на добитокот и односот на човекот спрема добитокот.

Член 133

При влегувањето во бокс во кој се наоѓа добиток, работникот мора навремено да се огласи.

Член 134

Огламеникот, синџирот или уздата за која добитокот се води мораат да се држат во рака што во случај на опасност да можат лесно да се испуштат (со отворање на шаката). Огламеникот не смее да се држи завиткан околу раката, телото и сл.

Член 135

Со добитокот не смее строго да се постапува ниту смее да се надразнува.

Кога се изведува или кога е впрегнат, добитокот што каса мора да носи нарилник.

Да јава добиток во вода за време на капење односно перење смее само лице кое знае добро да плива.

Член 136

Оплодување на крупен добиток мора да се врши само во за тоа определен и ограден простор. За време на оплодување на крупен добиток, не смее да се влегува во оградениот простор. Женката или машкото смее да се придржува само од надворешната страна на одредениот простор односно ограда.

Член 137

Добиток заболел од заразни болести или за кои се сомнева дека е заболел мора да се држи во по-

себни простории. Такви простории не смеат да бидат во непосредна близина на просторија во која е сместен здрав добиток односно не смеат да бидат непосредно поврзани со тие простории.

Влезот од просторијата на ставот 1 од овој член е дозволен само на лица определени за работа со болен добиток и ветеринарен персонал. Лица што работат со болен добиток не смеат да влегуваат во простории во кои е сместен здрав добиток.

Во просториите од ставот 1 на овој член мораат да се наоѓаат уреди за миене раце и средства за дезинфекција. На излези од таквите простории мора да се наоѓаат средства за дезинфекција на обувки. Лични заштитни средства, опрема за работа и друг прибор не смеат без претходна дезинфекција да се изнесуваат од такви простории.

На сите влезови на просторијата од ставот 1 од овој член мора да се истакне натпис на видлив предупредувања за видот на болеста односно заразата, за забрана на влегување и со основните претпозитивни мерки.

Член 138

За работа со добиток заболел од заразни болести, како и за работа на принудно колење на добиток, уништување односно закопување или превоз на добиток пцовисан од заразни болести, може да се запослуваат само здрави лица кои мораат претходно да бидат запознати со опасностите што ги застрашуваат одделни заразни болести.

Работите од ставот 1 на овој член мораат да се вршат според упатствата од ветеринарен стручњак.

Непосредно по завршувањето на работата со добиток заболел од заразни болести односно непосредно по принудното колење, уништување закопување или превоз на добиток пцовисан од заразни болести, рацете мораат да се измијат и дезинфицираат.

Лица што имаат отворени рани или испукана кожа на рацете не смеат да се распоредуваат на работата од ставот 1 на овој член.

Ако лице кое доаѓало во допир со добиток заболел или пцовисан од заразни болести осети на кожата јадеж, болови или други тегоби, мора веднаш да се упати на лекарски преглед.

Член 139

Работници запослени на работа во сточарство мораат да бидат снабдени со заштитна облека и обувки, и тоа: со заштитна облека или со комбинезон, со престилка, со ракавици и со гумени чизми. Жените мораат да бидат снабдени и со марами.

Работници запослени на молзење на крави и во манипулација со млеко мораат да имаат посебна заштитна облека која не смее да се носи при вршење на други работи во сточарството.

Член 140

При губрење на рибици со минерално (вештачко) губре се применуваат мерките за заштита предвидени во членот 92 до 97 на овој правилник.

Член 141

За заштита од влага, студ, атмосферски врнежи, инсекти и од други неповолни услови при работа во рибарството, работниците мораат да бидат снабдени со лични заштитни средства, односно со лична заштитна опрема (со бунди, со наметало за дожд, со гумени чизми, со ракавици и др.).

Член 142

Кошници со пчели мораат да се поставуваат на места кои се најмалку 2 m оддалечени од прооди, патишта и сл. Ако во економскиот двор на работната организација кошниците не можат да се постават на места со наведеното растојание од патишта или

прооди, мора да се постави ограда (параван) висока до 2 m така што летот на пчелите да се насочува над главите на минуваачите.

Член 143

При работата со пчелите (фаќање односно прифаќање на роеви, работа околу кошниците цедење мед и сл.) треба внимателно да се поставува, а по потреба, да се користат и заштитни маски и ракавици.

Член 144

Загрејување односно топење на восок смее да се врши само во за тоа определени садови и уреди и со преземање мерки за заштита од пожар.

Полнење на отворени садови за загрејување односно топење на восок над ознаката обележена на садот е забрането.

13. Транспорт во земјоделството

Член 145

За натовар и истовар на добиток треба да постојат посебни коридори заградени рампи со цврсти сводови и сигурни транспортни средства.

На транспорт со моторни возила (со трактор, со тракторска приколка, со камион и др.) во земјоделството, а посебно на транспортот со моторни возила во кругот на економскиот двор на работната организација, се применуваат мерките за заштита предвидени со Правилникот за заштитата при работата при одржување на моторни возила и при превоз со моторни возила („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/65), и Правилникот за заштита при работата при натовар на товари во товарни моторни возила и при истовар на товари од такви возила („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/66) ако со овој правилник не е поинаку определено.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 146

Постојните земјоделски машини, средства и уреди кои се користат при вршење на земјоделските работи мораат да се усогласат со мерките и нормативите за заштита пропишани со овој правилник во рок од 3 години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Ако спроведувањето на мерките и нормативите за заштита што се пропишани со овој правилник бараат поголеми или посебни инвестициони вложувања (реконструкција на машини, средства, уреди и земјоделски и градежни објекти), ќе се постави во смисла на членот 114 од Основниот закон за заштитата при работата.

Член 147

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за хигиенските и техничките заштитни мерки при работењето со поделелски машини („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/47).

Член 148

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 572/2-9
1 август 1968 година
Белград

Претседател на
Сојузниот совет за труд,
Антон Полајнар, с. р.

433.

Врз основа на членот 29 став 3 од Законот за југословенските стандарди („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/60 и 30/62), директорот на Југословенскиот завод за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗМЕНА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ХЕМИСКАТА ИНДУСТРИЈА

1. Во југословенскиот стандард Суперфосфат (прашочен) — — — JUS H.B4.020 што е донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на производството на хемиската индустрија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/62), во точката 4 во последната рубрика на табелата, текстот што се однесува на финоста на зрното се менува и гласи:

„Финоста на зрното (големина на зрното):

со сеење на сито со големина на отвор 5 mm×5 mm останува најмногу — — 10%“.

2. Во југословенскиот стандард Суперфосфат (гранулиран, сушен) — JUS H.B4.021, што е донесен со решението наведено во точката 1 на ова решение, во точката 4 во последната рубрика од табелата, текстот што се однесува на гранулометриски состав се менува и гласи:

„Гранулометриски состав:

— фракции со пречник под 1 mm и над 5 mm, најмногу — — — — — 10%

— фракции со пречник од 1 mm до 5 mm, најмногу — — — — — 90%.

3. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 22-5242/1

13 август 1968 година

Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Славољуб Виторовиќ, с. р.

434.

Врз основа на чл. 14, 14а и 44 од Законот за Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/65 и 47/66), членот 5 од Законот за измени и дополненија на Законот за Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 47/66) и членот 102 од Законот за банките и кредитните работи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/65, 29/65, 4/66, 26/66, 1/67, 17/67, 54/67 и 24/68), гувернерот на Народната банка на Југославија утврдува и издава

ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ НА ОДЛУКАТА

ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ОДНОСИТЕ НА ДЕЛОВНИТЕ БАНКИ СО НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ПО РАБОТИТЕ НА КРАТКОРОЧНО КРЕДИТИРАЊЕ

кој гласи:

Одлука за регулирање на односите на деловните банки со Народната банка на Југославија по работите на краткорочно кредитирање

1. Деловните банки (во понатамошниот текст: банките) при давањето на краткорочни кредити ќе ценат особено дали барателите на тие кредити зголемувањето на трајните обртни средства го вршат од извори што можат да се користат за инвестиции и дали ги користат ефикасно расположивите обртни средства.

2. Краткорочни кредити не можат да се даваат со рок за враќање подолг од десет месеци. По исклучок, за работите кај кои е неопходно подолго ангажирање на средства, банките можат да ги определуваат роковите за враќање на кредитите во согласност со траењето на кредитираната работа со тоа да не можат тие рокови да бидат подолги од две години.

При определувањето на роковите за враќање на кредитите во смисла на ставот 1 од оваа точка, банките се должни да водат постојано сметка за својата ликвидност, што првенствено треба да ја обезбедуваат со целесобразно приготвување на динамиката за користење и на роковите за враќање на кредитите.

3. Банките што користат кредит кај Народната банка на Југославија (во понатамошниот текст: Народната банка) се должни да ги исполнуваат следните услови во поглед на кредитната способност:

1) своето работење во врска со давањето на краткорочни кредити да го вршат во согласност со прописите за банките и кредитните работи и со прописите со кои се обезбедува кредитната политика, да имаат средено финансиско работење и уредно да им одговараат на своите обврски спрема Народната банка во поглед на враќањето на искористените кредити;

2) од вкупните краткорочни кредити, освен кредитите за трајни обртни средства дадени според поранешните прописи од изворите на средства за краткорочно кредитирање, најмалку 50% да даваат со рок за враќање до три месеци.

Процентот од одредбата под 2 став 1 на оваа точка може по исклучок да биде и помал од 50%, но не помал од 30%, и тоа само ако банката ја дала сета разлика до вкупниот износ на краткорочните кредити за кредитирање земјоделско производство, процес на доработка и ферментација на тутун или производство на опрема за извоз.

4. Банката може кај Народната банка да користи реесконтент односно документарен кредит (член 14а од Законот за Народната банка на Југославија) под услов на своите комитенти претходно да им даде соодветни кредити, и тоа:

1) врз основа на документите за извршениот извоз на стоки заверени од царинарницата и документите за извршените услуги на странски нарачувачи — под услов рокот за враќање на кредитот да не е подолг од 45 дена односно да не е подолг од 90 дена кога наплатата се врши во девизи што се од значење за одржувањето на ликвидноста во меѓународните плаќања, сметајќи го тој рок од денот на извршеното царинење на стоките односно од денот на извршувањето на услугата;

2) врз основа на стоковните меници на стопанските организации со акцепт од трговска стопанска организација како купувач и стоковните меници на земјоделски организации со акцепт од купувачот — под услов рокот за плаќање на меницата да не е подолг од три месеци од денот на испораката на стоките;

3) врз основа на мениците на земјоделски организации со акцепт на купувачот — под услов рокот за плаќање на меницата да не е подолг од девет месеци и меницата да е издадена врз основа на договор за производство и испорака на земјоделски производи;

4) врз основа на договорот за кредитите дадени за производство и приготвување стоки за извоз и на договорот за кредитите дадени на туристички, угостителски и трговски организации заради нивно приготвување за давање услуги на странски туристи односно за снабдување на странски туристи во текот на туристичката сезона — до височина од 30% од состојбата на тие кредити, односно 30% од состојбата на кредитите за извоз дадени во смисла на одредбите под 1 и 5 став 1 на оваа точка ако е тоа за банката поповолно, а под услов продажбата да е договорена со странски купувач или да постои соодветен доказ дека стоката ќе се извезе односно дека услугите ќе се извршат во предвидениот обем, како и дека наплатата ќе се оствари

во девизи што се од значење за одржувањето ликвидноста во меѓународните плаќања;

5) врз основа на договорите за производство на опрема и бродови за извоз и договорите за вршење услуги на странство според кои плаќањето е договорено по фазите на производството односно извршувањето на услугите — до височината на вредноста на одделна завршна фаза, под услов рокот за враќање на кредитот да не е подолг од 45 дена односно да не е подолг од 90 дена ако наплатата се врши во девизи што се од значење за одржување на ликвидноста во меѓународните плаќања, сметајќи го овој рок од денот на завршетокот на односната фаза;

6) врз основа на документите за извршениот извоз на стоки на комерцијален кредит заверени од царинарницата — под услов наплатата да се врши во девизи што се од значење за одржувањето ликвидноста во меѓународните плаќања и рокот на отплатувањето на комерцијалниот кредит, сметајќи од денот на извршениот извоз, да не е подолг од една година, и тоа во височина:

— до 100% од износот на кредитот што банката му го дала на комитентот, ако побарувањето на корисникот на кредитот спрема странскиот купувач втасува во рок до три месеци од денот на поднесувањето на барањето за реесконт;

— до 50% од износот на дадениот кредит на комитентот, ако побарувањето на корисникот на кредитот спрема странскиот купувач втасува во рок од три месеци до една година од денот на поднесувањето на барањето за реесконт;

7) врз основа на документите на извршениот извоз на стоки на консигнационен лагер во странство, заверени од царинарницата — под услов рокот за враќање на кредитот даден на комитентот да не е подолг од 90 дена од денот на извршеното привремено царинење на стоките, и наплатата на стоките продадени во странство да се врши во девизи што се од значење за одржувањето ликвидноста во меѓународните плаќања;

8) врз основа на договорот за кредитите дадени во смисла на членот 2 од Законот за насочување средствата што ќе се користат за давање определени кредити за инвестиции („Службен лист на СФРЈ“, бр. 54/67), под услов користењето на реесконтот по овој основ да не е подолго од една година, сметајќи од денот кога му е даден кредитот на комитентот од страна на банката, а до височина:

— од 30% од состојбата на кредитите дадени за извоз на опрема и бродови на кредит и за изведување инвестициони работи во странство на кредит;

— од 20% од состојбата на кредитите дадени за продавање на кредит на домашна опрема од сериско производство во земјата;

9) врз основа на договорот за кредити дадени на граѓани и работни и други организации за изградба и купување на станови од производители, како и на работни организации за производство на станови за пазарот и за приготвување и уредување земјините за станбена изградба — до височината на порастот на тие кредити во однос на нивната состојба на 31 мај 1968 година;

10) врз основа на стоковни меници на стопанските организации-производители на јаглен со акцент од купувач-потрошувач на јаглен — под услов рокот за плаќање на меницата да не е подолг од шест месеци.

По исклучок од одредбата под 1 на ставот 1 од оваа точка, банката може да даде кредит со рок за враќање и до 150 дена, ако е во прашање извоз во воневропски земји кој се наплатува во девизи од значење за одржувањето ликвидноста во меѓународните плаќања.

Кредитот од одредбата под 7 став 1 на оваа точка банката може да го даде и со рок за враќање до 180 дена, ако е во прашање извоз за консигнациони складишта во воневропски земји.

Рокот за враќање на кредитот од 90 дена од одредбата под 1 на ставот 1 од оваа точка, и рокот од 150 дена од ставот 2 на оваа точка, банката

може да го продолжи, ако корисникот на кредитот, најдоцна за 15 дена по истекот на рокот договорен за враќање на кредитот, ѝ поднесе решение од Народната банка за продолжувањето на рокот за внесување девизи.

Реесконтот по основ на кредитите од одредбата под 9 став 1 на оваа точка Банката може да го користи до 30 јуни 1969 година, а искористениот износ должна е да ѝ го врати на Народната банка до 30 јуни 1970 година.

Народната банка може, по потреба, да ја менува височината и роковите за користење на реесконтен односно документиран кредит предвидени во ст. 1 до 3 на оваа точка, за што однапред ќе ги известат банките.

5. Височината на кредитите од точката 4 на оваа одлука не може да го надминува определениот износ (реесконтен лимит), кој се утврдува однапред за наредните три месеци, и тоа во височината од 20% од просечната месечна состојба на сметките на средствата со кои располага банката во изминатиот период од шест месеци, а кои според важечките прописи сочинуваат основица за пресметување на задолжителната резерва на банките кај Народната банка.

Реесконтниот лимит од ставот 1 на оваа точка Народната банка може, по потреба, да го намалува во текот на тримесечјето, но најмногу до една третина до износот утврден за тоа тримесечје.

Народната банка за намалувањето на реесконтниот лимит во смисла на ставот 2 на оваа точка ќе ги известат навремено деловните банки.

Реесконтниот лимит од ставот 1 односно ставот 2 на оваа точка банката може да го користи врз основа на меници од точката 4 став 1 под 2 и 3 на оваа одлука најмногу до височина од 75% од износот на тој лимит.

Реесконтниот лимит од ставот 1 односно ставот 2 на оваа точка банката може да го пречекори:

1) за дел од кредитите за извоз дадени во смисла на точката 4 став 1 под 1 и 5 на оваа одлука — ако 40% од реесконтниот лимит веќе искористила врз основа на такви кредити;

2) за дел од кредитот што го реесконттира во смисла на точката 4 став 1 под 4 на оваа одлука, но најмногу до износот од 30% од состојбата на кредитите за извоз дадени во смисла на точката 4 став 1 под 1 и 5 на оваа одлука;

3) за дел од кредитот што го реесконттира во смисла на точката 4 став 1 под 9 на оваа одлука, а најмногу до 40% од состојбата на штедните влогови од членот 90а на Законот за банки и кредитните работи и на средствата на фондот за заедничка потрошувачка издвоени за станбена изградба и средствата наменети за субвенција на станарината од точката 1 на Одлуката за определување на средствата што деловните банки можат да ги користат за давање инвестициони кредити („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/68).

Банката што од средствата од членот 1 на Законот за насочување средства што ќе се користат за давање определени кредити за инвестиции, користи до 31 август 1968 година повеќе од 50% за давање кредити за намените од членст 2 на тој закон, може да го пречекори реесконтниот лимит за дел од тие кредити што ги реесконттира во смисла на точката 4 став 1 под 8 на оваа одлука.

6. Кредитите што Народната банка им ги дала на банките заради регулирање на нивниот потенцијал за краткорочно кредитирање во смисла на точката 1 од Одлуката за поблиските услови и за роковите за давање и користење на краткорочните кредити во 1966 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/66, 19/66, 28/66 и 41/66) по одбивање на реесконтниот лимит од точката 5 став 1 на оваа одлука, по истекот на договорените рокови за враќање ќе се претворат во посебни кредити што се обновуваат тримесечно.

Отплатувањето на кредитите од ставот 1 на оваа точка ќе се врши:

1) кога самата банка ќе понуди делумно отплатување или исплата во целнина;

2) кога Народната банка, по потреба, а зависно од општите движења на подрачјето на парите и кредитите, бара од банките враќање дел од овој кредит, со тоа што тоа враќање да се врши по еднакви мерила кај сите банки и во рок што ќе го објави однапред Народната банка.

Банката не може да го зголеми обемот на краткорочните кредити додека не го врати делот на посебниот кредит што ќе го определи Народната банка во смисла на одредбата од ставот 2 под 2 на оваа точка.

6а. Банката може, во случај на намалување својата ликвидност, да користи кај Народната банка посебен документарен кредит за ликвидност во височина до 2% од основницата за пресметување на задолжителната резерва, и тоа во траење најмногу до 10 работни дена во едно тримесечје.

7. Вкупното задолжување на банката кај Народната банка по реесконтниот односно документарниот кредит од точ. 4 и 5 и по посебниот кредит од точката 6 на оваа одлука не може да го преминува износот на просечната месечна состојба на сметките на средствата што според важечките прописи сочинуваат основница за пресметување на задолжителната резерва на банките кај Народната банка и на сметките на штедните влогови по видување.

Просечниот износ на средствата како граница на вкупното задолжување на банката кај Народната банка во смисла на ставот 1 од оваа точка, се утврдува однапред за наредните три месеци, а врз основа на месечните состојби за изминатите шест месеци.

Ограничувањето од ставот 1 на оваа точка не се однесува на делот од реесконтниот односно документарниот кредит што банката го користи кај Народната банка во смисла на точката 4 став 1 под 9 на оваа одлука.

Банката чие долгување по кредитите кај Народната банка ја преминува границата на вкупното задолжување утврдена во смисла на ст. 1 и 2 од оваа точка, не може да го зголеми обемот на краткорочните кредити. Ова ограничување не се однесува на кредитите што банката ги дава за купување и за залихи на домашна пченица од родот на 1968 година.

8. Искористените износи на кредитите кај Народната банка според состојбата на денот на почетокот на применувањето на оваа одлука, по одбивање на посебниот кредит од точката 6 на оваа одлука банките се должни да го покријат со документацијата од точката 4 на оваа одлука, и тоа: најмалку 30% до 31 март 1967 година а остатокот — до 30 јуни 1967 година.

Банката што до истекот на роковите од ставот 1 на оваа точка не ќе го покрие предвидениот износ на реесконтниот односно документарниот кредит, е должна да ѝ го врати на Народната банка делот на кредитот што не е покриен.

9. Банката што на денот на почетокот на применувањето на оваа одлука не го исполнува условот од точката 3 став 1 под 2 на оваа одлука, е должна да ги усогласи своите пласмани со овој услов во рок од шест месеци. Додека не го изврши ова усогласување банката не може да го зголеми обемот на краткорочните кредити во однос на состојбата на 31 декември 1966 година.

10. Банките што на 1 јули 1967 година не користат реесконтен односно документарен кредит кај Народната банка на Југославија, а ги исполнуваат пропишаните услови за користење на тој кредит, можат да користат таков кредит, и тоа:

1) во периодот јули-октомври 1967 година — по 10% месечно од износот на утврдениот реесконтен лимит;

2) во ноември и декември 1967 година — по 30% од износот на утврдениот реесконтен лимит.

11. Прописите за користење на реесконтниот односно документарниот кредит на банките кај Народната банка врз основа на договори за дадени кредити за залихи на домашна пченица од родот

на 1967 година, што беа во важност до влегувањето во сила на Одлуката за измени на Одлуката за регулирање на односите на деловните банки со Народната банка на Југославија по работите на краткорочно кредитирање („Службен лист на СФРЈ“, бр. 48/67), ќе се применуваат до истекот на првобитно договорените рокови за враќање на тие кредити.

Овој пречистен текст ги опфаќа Одлуката за регулирање на односите на деловните банки со Народната банка на Југославија по работите на краткорочно кредитирање („Службен лист на СФРЈ“, бр. 50/66) и нејзините измени и дополненија објавени во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/67, 29/67, 48/67, 8/68, 17/68, 23/68, 27/68 и 32/68, со исправката објавена во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/68, во кои е означено времето на влегувањето во сила на таа одлука и на нејзините измени и дополненија.

О. бр. 84

12 август 1968 година

Белград

Народна банка на Југославија

Ѓа заменува гувернерот
вицегувернер,
Бранко Чолановиќ, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на членот 217 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и членот 4 од Законот за одликувањата одлучува да се одликуваат за примерна работа на развивањето полет за остварување на поставените задачи, како и за покажување на старешинските и војничките особини што им служат за пример на другите

СО МЕДАЛЈА ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

десетарот: Шварц Виктор Виктор и војниците: Видаковиќ Марка Маријан и Зекај Алије Дема;

за особено истакнување во познавањето и вршењето на војничките должности и за примерно војничко држење

СО МЕДАЛЈА ЗА ВОЈНИЧКИ ДОБРОДЕТЕЛИ

десетари: Банец Мирка Иван, Бардаровски Стреже Симо, Бекиќ Јована Томислав, Бешвир Ане Марко, Бибериќ Радована Драган, Борота Петра Душан, Бркиќ Луке Рока, Буљина Мухамеда Мухамед, Црковиќ Лазара Пајо, Цугмас Ивана Маријан, Димчиќ Радована Миодраг, Димиќ Чедомира Александар, Димитријевиќ Стојка Вуле, Флајпан Фрање Јосип, Франка Павла Павле, Гојковиќ Стевана Добривоје, Хоџиќ Јакупа Расим, Јеремиќ Бошка Ђорђе, Јовановиќ Милутина Миљко, Кантушиќ Ђуре Фрањо, Кецојевиќ Васка Дејан, Костиќ Боровоја Мирко, Козовиќ Мартина Вили, Криезија Азема Иљми, Куки Хасана Али, Кукиќ Филипа Влатко, Лека Милана Ђуро, Љахи Сејдије Сабри;

десетари: Марковиќ Бранислава Драган, Матишиќ Ивана Младен, Мешановиќ Шетица Фаил, Мештриќ Јосипа Иван, Мићановиќ Видоје Јован, Микуљан Антона Никола, Миловановиќ Душана Слободан, Митиќ Радисава Радиша, Муџиќ Живана Слободан, Никола Марка Зеф, Павловиќ Живка Милан, Петковиќ Николе Станимир, Пирај Зулфија Јахија, Попадиќ Сретка Саво, Потурица Стјепана Вид, Пожарац Живорада Владислав, Ракиќ Чедомира Милан, Суботиќ Драгутина Живан, Судимац Боровоја Милосав, Шатко Абдула Бардул, Шкоро Мехе Митхат, Шпорчиќ Јосипа Јосип, Танчоров Панева Спиро, Трајковиќ Досева Драган, Валентиќ Јосипа Томо, Варешлија Енеса Ѓамил;

разводници: Црчојевић Петра Слободан, Домић Боже Анте, Хусеиновић Ариф Шафик, Јовановић Јордана Драгослав, Лукић Богољуба Томислав, Милиновић Миланка Ђуро, Млинарић Ђуре Павлао, Радисавчевић Грујице Миласав, Стојановски Милана Цветко, Ведрина Јосипа Звонимир, Веселиновић Тодора Момчило;

војници: Абрамовић Антуна Антун, Адилевски Емрулов Зефир, Алић Мехмеда Алија, Алидини Екрема Муса, Аљоски Мимина Ђулбеар, Баица Мате Божо, Басташић Милана Милан, Блажевић Ивана Стјепан, Бобан Милана Јерко, Боровичанин Новице Живорад, Божичевић Ивана Иван, Црквенчић Игњациа Томо, Ђехалић Хусеина Ферид, Ђериман Славка Радоје, Ђипровац Ивана Тоша, Ђустовић Авдије Јутво, Чунај Зека Дестан, Доманчић Рашида Шекиб, Донев Рангела Јован, Ђиновац Рустема Саид, Ђуричић Радована Милован, Ђурица Мије Спасоје, Ефендић Енеза Мухамед, Фејзовски Османа Ђејуп, Фићурин Милана Иван, Филиповић Стојана Петар, Гајзер Ернеста Владо, Гавриловић Негована Раденко, Гавриловић Илије Рајко, Годинић Стјепана Стјепан, Гогић Косте Ненад, Голубовић Ивана Илија, Грегурић Мије Иван, Грујић Срете Бранко, Јерина Густава Јанез;

војници: Калчина Антуна Марио, Каларић Ратка Милан, Кастрати Елза Исо, Кочев Костадина Лазар, Корачин Мартина Алојз, Кос Бориса Михајел, Кошак Павла Иван, Крањец Терезије Јосип, Криштић Маријана Славко, Кржељаш Богдана Веселко, Лапташ Ђуре Иван, Љорковић Мате Иван, Љукман Јакова Јаков, Махер Марије Антон, Малић Илије Стеван, Мазлами Забедина Бајрам, Мехмети Бехрама Сефер, Михаиловић Живојина Станислав, Михајловић Михајла Родољуб, Мијајловић Живка Милојица, Миланов Георгије Блаже, Милановић Бранка Радомир, Милин Марка Недељко, Милинковић Спасоја Ђорђе, Милојевић Слободана Мирко, Милојевић Живорада Радоје, Милосављевић Миодрага Јовица, Митић Петра Златко, Митревски Спасе Благоје, Митревски Блажев Мирко, Младеновић Стојана Миливоје, Младеновић Добривоја Милорад, Мракужић Јанка Јосип, Мрђановић Јована Никола;

војници: Нинковић Михајла Нинко, Обрадовић Добросава Живомир, Обреновић Бранка Војислав, Омерагић Мехмедалије Дервиш, Пелверовић Ратомира Мирослав, Перић Рудолфа Борис, Петровић Живка Драго, Плахоли Мемета Рамадан, Плетикос Петра Берто, Плаков Анда Анђелче, Полић Драге Љубисав, Поповић Душана Милош, Поповић Живојина Миодраг, Прерадовић Богдана Љубиша, Радић Стјепана Јосип, Радосављевић Радула Благоје, Радовановић Светолика Петар, Рајић Чедомира Драгољуб, Рамадани Карафиља Хазер, Репинц Јакоба Жељко;

војници: Савић Станка Милан, Савић Милана Момчило, Села Ожелала Нафис, Спасић Стијана Срећко, Станић Николе Маријо, Степановић Јефта Бранко, Стојчевски Илије Миливоје, Стокић Цвијана Стојан, Суботић Секуле Саво, Сулејмани Асиба Митад, Шабанић Рашида Мурадиф, Шинцек Ивана Стјепан, Ширинић Мате Маријан, Шкопец Марка Иван, Тадић Јуре Јозо, Танасковић Милана Бошко, Татић Милована Србислав, Тимотијевић Станислава Радивоје, Тишма Новака Душан, Томић Илије Милан, Тртовац Мустафе Решад, Турковић Анте Јерослав, Тушан Бартала Недељко, Удовић Јоже Франц, Унфердербер Ивана Ивица, Величковић Во-

јислава Ђура, Вучковић Гаје Милојко, Вујовић Властимира Родољуб, Закланац Милоша Илија, Зимовић Милана Јово.

Бр. 142
22 декември 1967 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на членот 217 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и членот 4 од Законот за одликувањата одлучува да се одликуваат за особени заслуги и постигнати успеси во областа на просветно-културниот и општествениот развиток на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

Кобе Борис;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЦРВЕНО ЗНАМЕ

Кржишник Зоран.

Бр. 152
10 ноември 1967 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на членот 217 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и членот 4 од Законот за одликувањата одлучува да се одликува по повод дваесетпетгодишнината од излегувањето на весникот, а за особени заслуги и придонес во ширењето на напредните идеи, мобилизаторска улога во текот на Народно-ослободителната борба, како и во повоената обнова и изградба на земјата, зацврстувањето и развивањето на работничкото самоуправање и социјалистичките општествени односи

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

„Делавска емотност“, Љубљана.

Бр. 160
15 ноември 1967 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
431. Одлука за определување на највисокото ниво на цените на масло за јадење — —	769
432. Правилник за заштитата при работата во земјоделството — — — — —	769
433. Решение за измена на југословенските стандарди од областа на производството на хемиската индустрија — — — — —	781
434. Пречистен текст на Одлуката за регулирање на односите на деловните банки со Народната банка на Југославија по работите на краткорочно кредитирање —	781